

ZGRNI ČASOPIS, UGASNI RADIO IN TELEVIZIJO

Z narkomanijo oziroma drugače: z zlorabo drog je približno tako kot s stotino drugih neprijetnih stvari: po pravilu se namreč dogajajo nekje drugje. Gre za svojevrstno součinkovanje samoobrambene mehanizma, s katerim odpravimo v pozabo dejstvo, da je življenje sodobnega človeka pravzaprav nevarno in vsak dan na različne načine ogroženo, in za delovanje množičnih sredstev obveščanja: ta se kot nekakšen varovalni zaslon umeščajo med naš potencialni občutek ogroženosti in vse tisto, kar se strašnega dogaja okoli nas. Za vplom v sosednjem stopnišču, ali za krajo avtomobila na bližnjem parkirišču tako zvezo iz časopisa, prav tako za hudo prometno nesrečo na cesti, po kateri smo vozili – po možnosti z nekaj alkohola v krvi – še sinoči, mogoče pet minut pred tem, ko se je zgodila. Narkomani pa tako v glavnem umirajo v Ameriki ali kvečjemu v kakšnem velikem evropskem mestu, denimo v Amsterdamu.

Potem smo seveda vedno presenečeni, ko se kaj hudega zgodi nam samim in se sprašujemo, zakaj prav nam, kar – približno – pomeni – zakaj ne samo v časopisu, na radiu ali televiziji, zakaj ne samo v Ameriki ali v Amsterdamu? Vedno bolj se mi dozdeva, da velika večina poljudnega pisanja o zlorabljanju drog, ki ga je tudi pri nas vedno več, skuša odgovoriti prav na to vprašanje. Eden izmed piscev, ki sem ga prebrala neki dan, je bil prav izrecen. Nadrobno je popisoval znake, po katerih lahko starši ugotovijo, da se njihov otrok drogira. In prav pri tem se mi je – kot se reče – »utrgalo«. Dvakrat. Najprej zaradi komaj skritega nasveta staršem, naj se spremenijo v amaterske detektive – brskajo po predalih in po šolski torbi, vohljajo po žepih, nadzorujejo telefon in podobno. In, drugič, zaradi vprašanja, ki se mi je vsililo: Kaj se bo zgodilo, če bo tak

amaterski Sherlock Holmes uspešen? Ali bo poklical policijo, ki bo uredila stvari tako, kakor jih privatni detektiv, pa še amater povzru ne sme?

Zato, če ste v dvomih, pozabite na detektivke in na to, da se neprijetne stvari dogajajo samo drugje, in se nemudoma začnite z otrokom pogovarjati. Verjetnost, da je kaj od »prepovedanega sadu« vsaj poskusil, je namreč, žal zelo velika. Vendar brez panike! Med »samo« poskusiti in postati zasvojen je kar nekaj korakov po poti, ki jo lahko sami pomagate utreti s svojim neustreznim ravnanjem. Pa tudi nasprotno. V vsakem primeru je stvar v vaših rokah, seveda skupaj s tveganjem. Pri tem je dobro vedeti – za nekakšno žalostno tolažbo – da vam takrat, ko je zadeva že tako daleč, da sami ne morete ničesar več storiti, tudi nihče drug ne more več kaj dosti pomagati.

Za začetek torej pogovor z otrokom. Če naj tudi sama tvegam nasvet, bi rekla, da ne začnite takoj s peklenskim ognjem in podobnimi grozodejstvi. Pomislite na to, da so poskusi v mladostniških, žal pa vedno pogosteje tudi že v otroških družbah zanje nekaj takega, kot je bila za vas prva, na skrivaj popuhana cigareta. Zato se tudi ne čudite, če vam bo vaš nadebudnejši pojasnil, da je »trava« manj škodljiva kot tobak ali alkohol. Bolje je, vsaj po mojem mnenju, začeti z zaigrano predpostavivijo, češ da poskusiti ni greh. Pri tem boste nemara lahko zvedeli, kaj je mladostnik doživljal ob prvih poskusih, ki nikakor niso vedno in za vsakogar prijetni, v nadaljevanju pa – če gre že za razvado – kaj mu pomeni »trip« (potovanje). Natančneje vzeto je namreč tako »potovanje« vedno beg od nečesa, denimo iz okoliščin, v katerih ste sami še kako udeleženi. O tem pa boste malo zvedeli iz časopisa, radia ali TV.

Ina Petric

NAŠA OBČINA S POLICIJSKE PERSPEKTIVE

Naša policija ima letno veliko več dela, kot pa ga je imela ob istem obdobju lani. Lani so v januarju zabeležili 58 kaznivih dejanj, letos pa kar 149. Ta velik porast pripisujejo predvsem vse večji brezposelnosti in še nižjemu standardu. Povečalo se je število krajev na trgovinah z živili, vse več pa je tudi vplomov v avtomobile. Artikel, ki je med tatovi v zadnjem času še posebno iskan je prednje vetrobransko steklo avtomobilov znamke Zastava. Zaradi znanih razlogov se teh stekel v Sloveniji ne dobi, tako da je kraja ali pa nakup ukradenega edini način, da razbiti ali kako drugače uničeno zamenjaš z novim. Tudi lastniki avtoradijev postajajo vse večje potencialne žrtve. Največ takih tatvin je zabeleženo na Fužinah, v Jaršah in Štepanjskem naselju.

Število prometnih prekrškov glede na isto obdobje lani ni naraslo (januarja lani 158, januarja letos pa 169), kar pa še ne pomeni, da se skozi našo občino peljejo le vzorni vozniki. Vse večji problem postaja mirujoči promet, saj vozniki puščajo svoja vozila na vseh mogočih krajih. Rezultati so vidni predvsem na zelenicah. Prav zaradi tega bodo policaji v prihodnjem mesecu

več pozornosti posvečali prav mirujočemu prometu. Poostreno pa bodo nadzorovani tudi tisti, ki imajo navado peljati prehitro, skozi rdečo luč, ali pa v neprimernem psihofizičnem stanju. Te akcije bodo trikrat do štirikrat na teden po dve do tri ure. Kritične točke so še vedno Kajuhova, Zaloška, Šmartinska in Zadobrovska ulica.

Glede na lansko obdobje se je močno zmanjšalo število kršitev javnega reda in miru (134/34). Eden izmed vzrokov za to izboljšanje je dejstvo, da zaradi visokih kazni lastniki gostinskih lokalov pravočasno zapirajo vrata. Tudi hazarderji ne bodo več prihajali na svoj račun, saj so pred kratkim na območju cele občine zaplenili kar 46 t.i. »poker« igralnih aparatov. Nihče izmed gostincev namreč ni imel ustreznega dovoljenja.

Veliko je kršitev tudi s strani tujcev, ljudi iz drugih republik bivše Jugoslavije. Predvsem gre za neprijavljene nastanitve v samskih domovih. Marsikomu bo zaradi takih in podobnih kršitev naša država odpovedala gostilnjenje.

Moščanski policaji so raziskali 53% vseh kaznivih dejanj, ki so bila storjena v januarju.

IZTOK STRŽINAR

ZUNANJA DEJAVNOST DOMA STAREJŠIH

Dom s svojo dejavnostjo ni usmerjen le v skrb za stanovalce doma, temveč se zanima tudi za življenje starejših ljudi v svojem okolju. Kot strokovna institucija za delo s starejšimi smo dolžni razvijati tudi zunanje dejavnosti, ki omogočajo, da starejši ljudje čim dlje ostanejo v okolju, kjer so živeli in delali v aktivnem obdobju svojega življenja. V domu je zaposlen organizator zunanje dejavnosti, ki na področju nudenja pomoči na domu skrbi za neposreden stik med uporabniki storitev zunanjih dejavnosti in izvajalci le-teh v domu. Ker te storitve nudi dom kot strokovna institucija za starejše, so tudi delavci, ki izvajajo te storitve, strokovno usposobljeni za delo s starejšimi. Pomembno in ugodno je, da so vse oblike pomoči skoncentrirane na enem mestu, da se glede vseh potreb obračajo na isti naslov, na istega človeka – organizatorja zunanje dejavnosti v domu.

Zunanja dejavnost omogoča uporabnikom tudi spoznanje organizacije in dela v domu, kar olajša morebitno odločitev za bivanje v domu.

Kljub nekaterim lepo utečenim oblikam pomoči na domu, so naši občani še premalo seznanjeni s storitvami, ki jim jih nudimo, zato bi na kratko opisala posamezne dejavnosti.

● Prehrana zunanjih abonentov je organizirana v jedilnici doma, poskrbimo pa tudi za vsakodnevno dostavo kosil na domu. Dom pripravlja hrano, tudi dietno, po strokovno pripravljenem jedilniku, ki je prilagojen specifičnim potrebam ljudi. Na dom vozimo kosila v ličnih termo posodah, v katerih ostane hrana dalj časa topla.

● Gospodinjstvo pomoč na domu izvaja redno zaposlena delavka, ki poleg čiščenja stanovanja pomaga pri vzdrževanju osebne higiene, spremlja stranko na sprehod, ji opravi nakupe in drugo. Delavka

tudi očisti oblaženo pohištvo, posteljne vložke in preproge s sesalcem za globinsko sesanje.

● Dnevno varstvo s celotno domsko oskrbo zagotavljamo starejšim občanom, ki želijo priti v družbo ali pa ne morejo biti sami doma v času odsotnosti svojcev.

● V želji po vključevanju v kulturno in družabno življenje doma se občani lahko vključujejo v vse kulturne in interesne dejavnosti, ki jih vodi delovna terapevtka doma (pevske vaje, ročna dela, družabne igre, bralne ure za slabovidne, cerkvene obrede, kulturne prireditve...)

● Osebano kopanje nudimo s pomočjo ali brez pomoči medicinske sestre v kopalnici doma, ki je prilagojena za lažji dostop

do banje, tudi s pomočjo posebnega dvigala.

● Pranje in likanje perila v pralnici doma je omogočeno vsak delovni dan in je posebno primerno za večje kose perila, odeje, zavese.

● Rekreativna telovadba za starejše občane poteka enkrat tedensko pod vodstvom fizioterapevta.

● Pedikerka v domu opravlja strokovno pedikuro, ter ročno in vodno masažo stopal. Po potrebi obišče stranko tudi na domu.

● Frizerka, ki obišče dom enkrat na teden, nudi svoje usluge tudi zunanjim uporabnikom.

● Ročna masaža telesa in kozmetika obraza sta novi dejavnosti doma, za kateri je zanimanje tudi med mlajšimi.

● V domu nudimo tudi možnost nakupa plenice, oz. podlog za enkratno uporabo, katerih cena je ugodnejša kot v prosti prodaji.

S kakovostjo kvaliteto naših storitev si želimo pridobiti zaupanje starejše populacije v dom kot institucijo, da bo le-ta resnično postala center za starejše občane.

Za vse naštetje dejavnosti boste dobili natančne informacije, če pridete na obisk v dom ali pokličete tajništvo doma na številko 101-049 ali 447-803.

Organizator zunanje dejavnosti: MILICA MEDVED

MINI PRODAJNO SREDIŠČE ZA EMONINO STOLPNICO

Prijetne zasebne trgovinice v Gradisovem provizoriju. Veliko nižje cene in velik parkirni prostor!

ŠIK

– prodaja vseh vrst posode 250/kg, moška, ženska in otroška konfekcija, otroške majice od 390 SLT, otroške hlače 1200 SLT, moške hlače od 1350 SLT, srajce od 350 SLT, krila od 1400 SLT, ter II. kvaliteta volne na kg.

TANGO

– trgovina obutve iz uvoza in domačih proizvajalcev. Moške čevlje dobite že od 1800 SLT dalje, ženski čevlji od 1200 SLT, ter otroški od 400 SLT dalje. Velika izbira otroške obutve I. in II. kvalitete po ugodnih cenah.

METRAŽA

– prodajalna z ostanki blaga na kg. Frotir za halje ali brisače od 370 SLT/m, elastični frotir za pižame od 321 SLT/m, blago za trenirke 900 SLT/kg, ostanki viskoze za bluže od 350 SLT/kg, ter velika izbira metraže po starih cenah.

GLOBUS

– podjetje za posredovanje in prevoz tovora. Nudimo prevoze vseh vrst od vrat do vrat do 700 kg po konkurenčnih cenah. Dostava ali selitev pohištva, bele tehnike itd. na območju Ljubljane do 700 SLT.

MARK – Elektronik

Vabimo vas v komisijsko trgovino, servis in prodajo zabavne elektronike. NOVO! Ugodna prodaja carinsko zaplenjenega blaga! Video rekorderji TOSHIBA 30.000 SLT, TECHNICH SV 670 po 33.000 SLT...

ČISTKO

– trgovina s čistili vam nudi: tekoča čistila za posodo, tekoči detergent za perilo, mehčalec, sredstva za čiščenje talnih oblog in tekočine za tepihe in preproge. VLJUDNO VABLJENI! Posodo prinesite s seboj.

Vse informacije po tel.: 061 101-122

ENA ČETRTR IN TRI NOVE OBČINE

(nadalj. s 1. strani)

večja od povprečne občine v Evropi, po številu prebivalcev pa petkrat.

Po novem naj bi bila občina tudi dober gospodar, ki bi imela pravico, da poseduje, pridobiva in upravlja premoženje vseh vrst. Poleg tega bo lahko predpisovala (komunalne in druge) davke in druge dajatve, ustanovljala javna, v omejenem obsegu pa tudi gospodarska podjetja in najemala posojila.

V tujini se občine financirajo iz štirih osnovnih virov: lokalnih davkov, dohodkov iz lastnega premoženja, dotacij iz državnega proračuna in posojil. Čeprav je za lokalno samoupravo ključna finančna neodvisnost, tudi najbogatejše občine ne zmorejo pokriti vseh stroškov, v povprečju mora država primakniti še od 40 do 60% potrebnega denarja.

Ključne politične odločitve še niso sprejete

Gornja številka je rezultat študije dr. Igorja Vrišerja, ki je zaenkrat še

edina tovrstna pri nas. Teško je reči, če bomo toliko občin tudi zares imeli, kajti ključne politične odločitve še niso sprejete. Poleg tega tudi še ni jasno, kdo in na kakšen način naj bi določil število in meje novih občin ter morebiti druge stopnje samouprave, okrajev. Ti naj namreč ne bi bili le oblastne izpostave, ali povedano drugače, podaljšana roka državne oblasti. Po eni različici naj bi to določil parlament, pozneje pa potrdili prizadeti prebivalci, po drugi naj bi šli po obratni poti. Gre za velike spremembe, ki ne bodo vplivale le na razvoj posameznih krajev, pač pa posegajo tudi v politične interese posameznih strank, tako v republiškem kot v občinskem merilu. Zato je pričakovati, da bo končne odločitve sprejel še novi državni zbor, lokalne volitve pa bodo kar precej časa za parlamentarnimi in predsedniškimi.

Jabolko sporov bo zagotovo tudi z zakonom priznana avtonomija občin, predvsem obseg njihovih izvirnih pristojnosti v primerjavi s pristoj-

nostmi, ki jih bo nanje prenesla država. Težnja k centralizaciji upravljanja je že zdaj precejšnja in niso redki tisti, ki trdijo, da je lokalna samouprava »boljšešviški ideološki konstrukt«. Zato bo razdelitev pristojnosti med občino in okrajem marsikdaj sporna, če že ne bo uveden odnos nadrejenosti okraja (kot je nekdanje bilo), čeprav večina ureditev v Evropi te nadrejenosti med dvema stopnjama lokalne samouprave ne pozna. Med politična vprašanja sodi organiziranost lokalne samouprave – ali naj bodo organi za vse občine enaki, ali naj se upoštevajo posebnosti.

V novi občini Žreče, na primer, ki ima okrog sedem tisoč prebivalcev, naj bi bilo le deset občinskih uradnikov! Pripravljali zakona tudi menijo, da bi v primeru, če bo občina pobirala tudi svoje lokalne davke, bil tudi pritisk davkoplačevalcev na učinkovitost in racionalni obseg občinske uprave večji.

Denimo, ali je v manjši občini res potrebno poleg občinskega sveta (ta bo seveda veliko manj številčen kot

zdajšnje skupščine) in njegovega predsednika (župana) imeti še vrsto odborov ali komitejev? Do zdaj je bila občinska sestava pomanjšana posnetek države, če izvzamemo predsednika republike, predvsem zato, ker na tej ravni lokalne samouprave praktično ni bilo in so se opravljale predvsem državno-upravljalске naloge.

Ljubljana s posebnim statusom

Podobno kot v svetu, naj bi mesta uživala poseben status, saj temu v prid govori vrsta razlogov. Predvsem ta, da gre za urbane celote in je urejanje skupnih problemov na enem mestu tudi najbolj smotno. To bi seveda pomenilo ukinitve dozdajšnjih občin v mestu, kar je za naše razmere precej trd oreh. Nadomestila naj bi jih razdelitev mesta na četrti, ki bi delovale kot nekakšen podsystem lokalne samouprave s seveda zelo omejenimi pristojnostmi odločanja.

V mestu Ljubljana naj bi strateške odločitve sprejemal mestni svet, katerega člane naj bi izvolili na neposrednih volitvah. Poleg tega naj bi mesto imelo še odbor oziroma senat, ki bi ga mestni svetniki izvolili izmed sebe ter župana, ki bi ga prav tako

izvolil mestni svet. Mestno upravo bi vodil direktor (imenoval bi ga svet), ki bi bil neposredno podrejen in odgovoren županu. Pri odločanju bi sodelovali tudi za posamezna področja ustanovljeni komiteji.

Kako bo po tej plati urejena Ljubljana, je še veliko vprašanje. Zaenkrat je opravljena šele prva faza študije o tem, ki jo je oktobra lani pripravila skupina strokovnjakov z Inštituta za javno upravo pod vodstvom dr. Gorazda Trpina. Obravnava le načelna in strokovna vprašanja, predvsem pa analizira tovrstno ureditev v svetu. Zato imamo za zdaj na razpolago, kar zadeva našo občino, le nekoliko bolj kon' reten predlog iz analize dr. Vrišer' .. Po tem predlogu naj bi iz današnje občine Moste Polje nastale tri: Dol (Beričevo, Dol, Dolsko, Klopce in Šentjakob – skupaj nekaj manj kot 5.000 prebivalcev), Polje (Novo polje, Polje, Šmartno, Vevče-Kašelj, Zadobrova, Zalag – 20.000 prebivalcev) in Zadvor (Besnica, Bizovik, Lipoglav in Zadvor – 6.000 prebivalcev). Preostali del zdajšnje občine naj bi postal ljubljanska mestna četrt. Tako predlagajo strokovnjaki, na vrsti je politika, zadnja besedo pa naj bi imeli državljani na referendumih. JOŽE POGLAJEN